

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/98/2016
Identifikačné číslo spisu: 8114202658
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8114202658.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa M., bývajúceho v O. zastúpeného JUDr. Bernardínou Ilčinovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Duchnovičovo nám. č. 1, proti osobe, ktorá je povinná platiť výživné M., bývajúcemu v O., zastúpeného JUDr. Adrianou Dudášovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kukučínova 19, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17 C 29/2014, o dovolaní povinného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. januára 2016 sp. zn. 18 Co 280/2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Navrhovateľ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Prešove (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 26. mája 2014, č. k. 17 C 29/2014-46 zaviazal povinného prispievať na výživu navrhovateľa výživným 150 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľa počnúc dňom 1. februára 2014. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Na zaostalom výživnom za obdobie od 1. februára 2014 do 26. mája 2014 vo výške 400 eur povolil povinnému splátky po 50 eur splatné spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania. Sumu 200 eur, ktorú povinný uhradil za obdobie od februára do mája 2014 započítal do zaplateného výživného. Výrok o trovách konania založil na ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 20. januára 2016, sp. zn. 18 Co 280/2015 rozsudok prvoinstančného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) v časti, ktorou zamietol návrh do sumy 180 eur. Vo výroku o výživnom a dlžnom výživnom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že povinnému uložil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa sumou 180 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľa od 1. februára 2014. Povinnému povolil splátky na dlžnom výživnom za obdobie od 1. februára 2014 do 30. mája 2015 vo výške 2.080 eur po 150 eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo správnych záverov súdu prvej inštancie, keď z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti s matkou a z toho dôvodu táto plní svoju

vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi, a to aj nad rámec, vzhľadom k tomu, že povinný prispieval na výživu len sumou 50 eur mesačne. Rovnako mal za preukázané, že navrhovateľ sa pripravuje ako plnoleté dieťa na svoje budúce povolanie prostredníctvom štúdia na vysokej škole. Vyživovacia povinnosť rodičov trvá do času, kedy je dieťa schopné samo sa živiť. Výdavky, ktoré navrhovateľ špecifikoval v konaní pozostávali zo školného a z výdavkov týkajúcich sa oblečenia, stravy, poplatkov za dopravu, mobilný telefón, internet. Pri určení výšky výživného súd prvého stupňa správne prihliadol na potreby dieťaťa, ktoré aj keď plnoleté, nie je schopné samo sa živiť, ďalej prihliadol na pomery na strane rodičov, ktoré neznamenajú len jednorazové príjmy zo zárobku alebo z iného dôvodu, v prípade otca invalidného dôchodku, ale aj na ostatné príjmy a majetok, a v tomto prípade ide o príjmy na účtoch účastníkov konania a oboch rodičov. Navrhovateľ v školskom roku 2013-2014 bol študentom 4. ročníka vysokej školy v mieste svojho bydliska a následne mal pokračovať v poslednom 5. ročníku magisterského štúdia v dennej forme. Jeho výdavky spojené so štúdiom a ošatením bežne bez toho, aby sa prihliadalo na mimoriadne výdavky, predstavovali 260 eur a polovica nájmu, v ktorom žije matka so synom predstavovala sumu 150 eur mesačne. Potom celkové výdavky predstavovali sumu 420 eur, ktorá suma je reálna, primeraná postaveniu, veku a formy štúdia navrhovateľa, ako aj vzhľadom na približne rovnaké majetkové pomery matky navrhovateľa aj povinného, ktorí by mal prispievať na výživné v polovici. Preto odvolací súd bol názoru, že z príjmu matky 788 eur a úspor približne 45.000 eur a príjmu otca 741 eur a úspor asi 65.000 eur je v možnostiach rodičov prispievať po 210 eur mesačne vzhľadom k tomu, že ich výdavky je možné hradiť z mesačného príjmu. Vzhľadom na to, že navrhovateľ úspešne ukončil vysokoškolské štúdium v máji 2015, odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 220 O.s.p. a určil výživné vo výške 180 eur mesačne, ktoré považoval zo strany povinného za primerané a aj reálne možné vzhľadom na jeho príjmy a pomery za dobu, pokiaľ navrhovateľ bol denným študentom vysokej školy bez schopnosti živiť sa sám. Dlžné výživné za obdobie od 1. februára 2014 do 30. mája 2015 odvolací súd vyčíslil vo výške 2.080 eur (16 x 180 eur = 2880 eur - 16 x 50 = 800 eur, ktoré povinný uhradil navrhovateľovi v priebehu celého konania), povolil splácať v splátkach po 150 eur mesačne podľa § 160 ods. 1 O.s.p. O trovách odvolacieho konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., avšak vzhľadom k tomu, že išlo o návrhové konanie, a navrhovateľ, ktorý bol čiastočne úspešný v odvolacom konaní, si ich náhradu neuplatnil, pričom zo spisu neboli zrejme iné trovy konania a povinný nebol úspešný v odvolacom konaní, odvolací súd rozhodol tak, že náhradu trov účastníkom konania nepriznal.

3. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním povinný, a to vo výroku, ktorým odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie a určil výživné na sumu 180 eur mesačne, a tiež vo výroku, ktorým odvolací súd povolil povinnému splátky dlžného výživného v sume 2.080 eur. Navrhoval, aby v týchto častiach dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil výlučne ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dôvodiac, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť pred ním konať, ktorý dôvod videl v tom, že navrhovateľ sa podaným návrhom voči povinnému domáhal určenia vyživovacej povinnosti do budúcnosti. Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok povinného na zrušenie vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi, odvolací súd nesprávne postupoval, pokiaľ vo veci rozhodol o výške výživného a zmeňujúcim výrokom rozsudku zaviazal povinného prispievať na výživu navrhovateľa sumou 180 eur mesačne do budúcnosti bez toho, aby pri určení trvania a výšky výživného sa vysporiadal so skutočnosťou, ktorá vyšla najavo v priebehu odvolacieho konania, a ktorá nasvedčuje zániku vyživovacej povinnosti povinného voči navrhovateľovi a to v priebehu konania na odvolacom súde. Poukázal tiež na to, že odvolací súd na strane jednej zmeňujúcim výrokom určil vyživovaciu povinnosť povinného voči navrhovateľovi do budúcnosti a na strane druhej výrokom o dlžnom výživnom určil dlžné výživné za obdobie do 30. mája 2015, čím fakticky ustálil, že vyživovacia povinnosť povinného voči navrhovateľovi ku dňu 30. mája 2015 zanikla. Podľa povinného teda vyššie uvedeným postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď odvolací súd sa nesprávne a nedostatočne v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s jeho návrhom na zrušenie vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi, teda s tou skutočnosťou, že v priebehu odvolacieho konania došlo k zániku vyživovacej povinnosti, ktorú skutočnosť zoberal odvolací súd do úvahy iba pri určení dlžného výživného, a nedostatočne sa tiež vysporiadal s výškou dlžného výživného.

4. Navrhovateľ navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Dovolací súd zistil, že dovolanie bolo podané pred 30. júnom 2016 v konaní o výživné pre plnoleté dieťa. Na konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Podľa § 395 ods. 1 CMP platí, že ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ustanovenie § 396 CMP s dopadom na predmetnú vec „neustanovuje inak“.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) skúmal, či je dovolanie povinného procesne prípustné.

7. V § 76 a § 77 CMP je obsiahnutá osobitná úprava niektorých ustanovení o dovolaní. V zmysle § 76 CMP dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.

8. Ustanovenie § 76 CMP vymedzuje prípady, v ktorých (v pôsobnosti tohto zákona) dovolanie prípustné nie je; neupravuje teda, kedy (v pôsobnosti tohto zákona) je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o vec, na ktorú by sa vzťahovalo ustanovenie § 76 CMP, bolo potrebné aplikovať § 2 CMP. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa totiž na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania povinného bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 veta prvá CSP).

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

12. Dovolanie podľa ustanovenia citovaného v bode 11. vyššie nie je prípustné bez ohľadu na to, či vo svojom rozsudku o odvolaní odvolací súd potvrdí, alebo zmení rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veciach, ktoré upravuje zákon o rodine. Výnimku predstavujú prípady uvedené v § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p.

13. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie ale nesmeruje proti rozsudku so znakmi rozsudku, proti ktorému bolo dovolanie prípustné podľa § 238 O.s.p. Dovolanie povinného teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

14. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

15. Dovolateľ tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení. Podľa § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

16. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nebola spôsobilá založiť povinným namietaná skutočnosť, že odvolací súd sa nesprávne a nedostatočne v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s jeho návrhom na zrušenie vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi, prípadne nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016; obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody a jeho postup bol v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p.

17. Nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie navrhovaných dôkazov a ani nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu taktiež nebolo možné považovať za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania; najvyšší súd v tomto smere poukazuje na R 37/1993 a R 42/1993, ako aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

18. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania nebolo možné považovať ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci, keďže k záveru, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., najvyšší súd dospel už dávnejšie vo viacerých rozhodnutiach - pozri najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014.

19. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.